

Araştırma Makalesi

Mersin Univ Sağlık Bilim Derg 2024;17(2):289-300

doi:10.26559/mersinsbd.1425590

Mersin ilinde serbest eczacıların finansal okuryazarlık ile finansal yönetim davranışı arasındaki ilişkinin incelenmesi

 Tuba Şakar¹,  Kemal Yaman²

¹Mersin Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Sağlık Yönetimi AB., Mersin, Türkiye

² Mersin Üniversitesi İçel Sağlık Yüksekokulu Sağlık Yönetimi Bölümü, Mersin, Türkiye

Öz

Amaç: Mersin il merkezinde serbest eczacıların finansal okuryazarlık ile finansal yönetim davranışı arasındaki ilişkiyi incelemektir. **Yöntem:** Kesitsel tipteki bu çalışmanın verileri Mersin il merkezinde faal olarak çalışmakta olan serbest eczacılardan 31 Ekim 2022-27 Şubat 2023 tarihleri arasında toplanmıştır. Araştırmaya 179 serbest eczacı katılmıştır. Araştırmanın örnekleme, tek aşamalı tabakalı ağırlıklandırılmış örneklem yöntemi ile belirlenmiştir. Veriler kişisel bilgilerin sorgulandığı anket formu, "Finansal Okuryazarlık Tutum ve Davranış Ölçeği" ve "Finansal Yönetim Davranışı Ölçeği" kullanılarak toplanmıştır. Verilerin analizinde istatistiksel olarak bağımsız örneklem sayısı iki değişkenli grup analizleri için Student T testi kullanılmıştır. Değişken sayısı 2'den fazla grup analizleri için Tek Yönlü ANOVA testi ve hangi grupların birbirinden farklı olduğuna bakmak için ise Post-Hoc Tukey HSD testi ve Pearson Korelasyon analizi kullanılmıştır. **Bulgular:** Serbest eczacıların finansal yönetim davranışı ölçeği toplam puanı ile aylık ortalama gelir düzeyi ve eğitim alma talebi değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu görülmüştür. Finansal yönetim davranışı ölçeğinin alt boyutlarından kredi yönetimi ile medeni durum değişkeni arasında, tasarruf-yatırım yönetimi ile gelir düzeyi değişkeni arasında, sigorta yönetimi ile gelir düzeyi ve eğitim alma talebi değişkenleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu saptanmıştır. Finansal okuryazarlık tutum ve davranış ölçeği ortalama puanı ile finans alanında eğitim alma talebi değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Pearson Korelasyon analizine göre finansal okuryazarlık ile finansal yönetim arasında orta düzeyde negatif anlamlı ilişki bulunmuştur. **Sonuç:** Çalışmada serbest eczacılarda finansal okuryazarlık ile finansal yönetim toplam ve alt boyutları arasında negatif ilişkinin saptanması finansal okuryazarlığın finansal yönetim üzerinde tek başına etkili ve yeterli olmadığını düşündürmektedir.

Anahtar Kelimeler: Finansal okuryazarlık, finansal yönetim, serbest eczacı, Mersin il merkezi

Yazının geliş tarihi: 25.01.2024

Yazının kabul tarihi: 22.07.2024

Sorumlu yazar: Tuba Şakar, Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Sağlık Yönetimi AD. Yüksek Lisans (Mezun Öğrenci), Mersin, Türkiye, Tel: 0530 4336877, E-posta: tubasakar89@gmail.com

Not: Bu makale 28.08.2023 tarihinde Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü tarafından kabul edilen 'Mersin İlinde Serbest Eczacıların Finansal Okuryazarlık ile Finansal Yönetim Davranışı Arasındaki İlişkinin İncelenmesi' başlıklı tezden üretilmiştir.

Investigation of the relationship between financial literacy and financial management behavior of community pharmacists in Mersin

Abstract

Aim: To examine the relationship between financial literacy and financial management behavior among community pharmacists in Mersin city center. **Method:** Data of this cross-sectional study was collected between 31 October 2022 and 27 February 2023, from actively practicing community pharmacists in Mersin city center. A total of 179 community pharmacists participated in the study. The sample of the research was determined by the single-stage stratified weighted sampling method. Data was collected using a survey forms that queried personal information, the "Financial Literacy Attitude and Behavior Scale" and the "Financial Management Behavior Scale". Statistical analyses included Student's T test for independent sample size in bivariate group analyses was used. One-Way ANOVA test was used for group analyzes with more than 2 variables, and Post-Hoc Tukey HSD test and Pearson Correlation analysis were used to see which groups were different from each other. **Results:** Significant differences were observed in total score of the financial management behavior scale among community pharmacists based on variables such as monthly average income level and demand for training. Significant differences were also found between sub-dimensions of the financial management behavior scale: credit management with marital status, savings-investment management with income level, and insurance management with income level and education demand. A significant difference was identified between the average score of the financial literacy attitude and behavior scale and the demand for finance education. Pearson Correlation analysis revealed a moderate negative relationship between financial literacy and financial management. **Conclusion:** The detection of a negative relationship between financial literacy and financial management total and sub-dimensions in community pharmacists in the study suggests that financial literacy alone is not effective and sufficient on financial management.

Keywords: Financial literacy, financial management, community pharmacist, Mersin city center

Giriş

Serbest eczacılar toplumun kolayca erişebildiği sağlık profesyonelleridir ve birinci basamak sağlık hizmetlerinin esasıdır. Ülkelerin genel olarak serbest eczane tanımı belli hizmetler sağlayan veya ilaçlar konusunda belli bir fonksiyonu olan bir tür sağlık hizmeti tesisidir.¹ Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Yönetmelik'te eczacı "Eczacılık Fakültesi veya Eczacılık Mektebi'nden mezun olmuş ya da kanuna göre yabancı okullardaki eğitiminin yeterliliğini ispat ve tescil ettirmiş, eczacılık faaliyetlerini yürütmeye yetkili sağlık meslek mensubunu" olarak tanımlanmıştır.² Serbest eczaneler, kamu yararına çalışan birinci basamak sağlık kuruluşu olarak isimlendirilse de yasalar açısından ticari işletmeler olarak değerlendirilmektedir.³ Bu durumun eczanelerde maliyet analizi ve finansal yönetimi daha da önemli hale

getirdiği düşünülmektedir. Serbest eczane işletmelerinin diğer işletmeler gibi temel amacı kâr elde etmektir. Bunun yanında eczaneleri ticari işletmelerden ayıran karmaşık ve kendine özel problemler de vardır. Serbest eczaneler yasal düzenlemeler altında fiyatlandırma şekilleri, ilaçların geri ödenmesi, ilaç ve muayenelerde katılım payları gibi farklı birtakım uygulamalarla hizmet sunmaktadır.³ Dolayısıyla eczacıların sağlık hizmetleri sunumunda amaçlarına ulaşmasında, finansal yönetimin iyi olması ve finansal okuryazarlık bilgi ve becerilere sahip olmasının önem arz ettiği düşünülmektedir.

Finans kelimesi, bireylerin gereksinimlerini gidermesi adına yaptığı alışverişten emekliliği için hazırladığı birikimlerine kadar çok geniş bir konuyu içermektedir.⁴ Finans bir sağlık kurumunun yararlanabileceği fonun kendisini ifade ederken finansman bu fon ihtiyacının

karşılanmasını anlatmaktadır. Sağlık kurumlarının amaçlarına ulaşabilmesi için finansal açıdan iyi yönetilmeleri gerekmektedir. Hem ekonomik gelişmeler hem de sağlık sektöründeki gelişmeler bunu zorunlu hale getirmektedir.⁵

Ekonomik İş birliği ve Kalkınma Örgütü'ne (OECD) göre finansal okuryazarlık, sağlam finansal kararlar almak ve nihayetinde bireysel finansal refahı sağlamak için gerekli olan farkındalık, bilgi, beceri, tutum ve davranışın bir bileşimidir.⁶ Finansal okuryazarlık kişilerin finansal refahını en yüksek seviyede tutmak için bütün mali kaynakların etkili ve verimli kullanılması için sürekli olarak sahip olunması gereken bilgi yeterliliklerdir. Finansal okuryazarlığın istenilen düzeyde olabilmesinin gerekliliği kişinin finansal konulara karşı ilgili olması ve konu hakkında bilgili olmasıdır. Finansal okuryazarlık, tüm meslek gruplarının önemsemesi gereken bir husustur çünkü herkesin ekonomi ile doğrudan olmasa bile bir ilişkisi bulunmaktadır.⁷ Finansal yönetim, finansman planlanması, örgütlenmesi, idare edilmesi, koordine edilmesi ve denetlenmesi işlemlerini içermektedir. İhtiyaç duyulan sermayenin ne kadarının borçla ne kadarının öz sermaye ile karşılanacağını, borçlanmanın ne kadarının kısa veya uzun vadeli olacağı ile ilgili kararlar finansal yönetim fonksiyonu içindedir.⁸

Bu çerçevede serbest eczacıların finansal okuryazarlık ile finansal yönetim arasındaki ilişkilerini ortaya koymayı amaçlayan bu çalışmanın serbest eczacılara ve genelde de sağlık sistemine katkı sunması umulmaktadır. Türkiye'de yapılan çalışmalara bakıldığında eczanelerin, finansal yönetimi ile ilgili çalışmalar hususunda önemli bir eksiklik bulunduğu görülmektedir. Ayrıca bu çalışmanın alan yazına katkı sunması ve bundan sonraki benzer çalışmalar açısından fikir vermesi de beklenmektedir.

Gereç ve Yöntem

Çalışmanın türü ve amacı

Kesitsel tipte yürütülen bu çalışmanın temel amacı; serbest eczacıların

finansal okuryazarlık ile finansal yönetim arasındaki ilişkilerini ortaya koymaktır.

Çalışmanın yapılacağı yer ve zaman

Mersin il merkezinde faal olarak çalışmakta olan serbest eczacılara anket uygulanmıştır. Çalışma 31 Ekim 2022-27 Şubat 2023 tarihleri arasında yürütülmüştür.

Çalışmanın evreni ve örnekleme

Evreni, Mersin il merkezinde faal olarak çalışmakta olan 334 serbest eczacıdan (eczanenin sahip ve mesul müdürü) oluşmaktadır. Örnekleme ise minimum örneklem büyüklüğü; Open Epi Version 3.01 programı kullanılarak %95 olasılık, %5 hata payı, %50 anakütle gözlenen oran⁹ ile 179 kişi olarak hesaplanmıştır.

Verilerin toplanması

Araştırmanın verileri, Ekim 2022-Şubat 2023 tarihleri arasında araştırmacı tarafından Mersin il merkezinde faal olarak çalışmakta olan serbest eczanelere gidilerek toplanmıştır. Katılımcılar tarafından formlar doldurulduktan sonra araştırmacı tarafından teslim alınmıştır.

Veri toplama araçları: Bu çalışmada veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, "Finansal Yönetim Davranışı Ölçeği" ve "Finansal Okuryazarlık Tutum ve Davranış Ölçeği" kullanılmıştır.

Kişisel bilgi formu: Serbest eczacıları (cinsiyet, medeni durum, ortalama aylık gelir düzeyi, eczanenin gelir artırmaya yönelik finans alanında eğitim alma talebi durumunu) sorgulayan 4 bağımsız değişken alınmıştır.

Finansal Yönetim Davranışı Ölçeği: 2011 yılında Dew ve Xiao tarafından geliştirilen ölçeğin Türkçe güvenilirlik ve geçerlilik çalışması Erişen ve Yılmaz¹⁰ tarafından yapılmıştır. Beşli likert tipine göre oluşturulmuş ölçek 13 soru ve 4 boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin alt boyutları; nakit yönetimi, kredi yönetimi, tasarruf-yatırım yönetimi ve sigorta yönetimidir. Erişen M. A. tarafından yapılan güvenilirlik çalışması sonucunda ölçek toplam güvenilirliği "0,72" olarak bulunmuştur. Ölçeğin kesme noktası bulunmamaktadır ve ölçekte toplam puana yer verilmiştir.⁵ Bu çalışmada Cronbach alfa değerleri 0,70 olarak bulunmuştur.

Finansal Okuryazarlık Tutum ve Davranış Ölçeği: Haşmet Sarıgül tarafından 2015 yılında geliştirilmiş, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Ölçek öncelikle harcama ve tasarruf olmak üzere bireylerin finansal tutum ve davranış düzeylerini belirlemeye yönelik kullanılmıştır. Beşli likert tipine göre oluşturulmuş ölçek 14 madde ve 4 faktörden oluşmaktadır. Ölçek faktörleri; harcama, tutum, algı ve ilgi 'dir. Yapılan çalışmada ölçeğin Cronbach alfa değeri 0,72 olarak bulunmuştur.¹¹ Bu çalışmanın Cronbach alfa değerleri 0,64 olarak tespit edilmiştir.

Çalışmanın etik yönü

Araştırmanın gerçekleştirilmesi için Mersin Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsünden 15.09.2022 tarihli ve 364 sayılı tez enstitü onayı ve 14.10.2022 tarihinde Mersin Üniversitesi Sosyal ve Beşerî Bilimler Araştırmaları Etik Kurulundan etik onay alınmıştır. Araştırmanın 31.10.2022-27.02.2023 tarihleri arasında yürütülebilmesi için Mersin Eczacı Odasından 03.11.2022 tarihinde 2177147 sayılı izin alınmıştır.

Verilerin analizi

Verilerin analiz edilmesinden önce, üzerinde çalışılacak olan veri setinin analizlerin varsayımlarını karşılayıp karşılamadıkları test edilmiştir. Verilerin normal dağılımının uygunluğunun değerlendirilmesi için çarpıklık ve basıklık değerlerine bakılarak karar verilmiştir. Yapılan analiz sonucunda çarpıklık değerleri -0.874 ile 0.523 arasında, basıklık değerleri ise -0.668 ile 1.33 olarak belirlenmiştir. Çarpıklık ve basıklık değişkenlerden elde edilen verilerin normal dağılım gösterdiği varsayılmıştır.¹² Araştırmanın amaçları doğrultusunda cevapları aranan hipotezlere ilişkin olarak yapılan çoklu karşılaştırma analizlerinde; bağımsız örneklem sayısı iki olan grup analizleri için Student T Testi kullanılmıştır. Değişken sayısı 2'den fazla gruplarda anlamlı farklılığın belirlenmesi için Tek Yönlü ANOVA Testi ve hangi grupların birbirinden farklı olduğuna bakmak için ise Post-Hoc Turkey HSD testi kullanılmıştır. Finansal okuryazarlık ile finansal yönetim davranışı ve alt boyutlar arasındaki ilişkiyi test etmek için Pearson korelasyon analizi uygulanmıştır. Testlerin

anlamlılık düzeyi için ($p < 0.05$) kabul edildi. Araştırmanın hipotezleri aşağıda yer almaktadır.

H1: Serbest eczacıların finansal yönetim davranışı, cinsiyetlerine göre farklılık gösterir.

H2: Serbest eczacıların finansal okuryazarlık tutum ve davranışı, cinsiyetlerine göre farklılık gösterir.

H3: Serbest eczacıların kredi yönetimi, medeni durumlarına göre farklılık gösterir.

H4: Serbest eczacıların finansal yönetim davranışı, gelir durumuna göre farklılık gösterir.

H4a: Serbest eczacıların tasarruf-yatırım yönetimi, gelir durumuna göre farklılık gösterir.

H4b: Serbest eczacıların sigorta yönetimi, gelir durumuna göre farklılık gösterir.

H5: Serbest eczacıların finansal yönetim davranışı, finans konusunda eğitim alma talebi durumlarına göre farklılık gösterir.

H5a: Serbest eczacıların sigorta yönetimi, finans konusunda eğitim alma talebi durumlarına göre farklılık gösterir.

H6: Serbest eczacıların finansal okuryazarlık tutum ve davranışı, finans konusunda eğitim alma talebi durumlarına göre farklılık gösterir.

H7: Serbest eczacıların finansal yönetim davranışı ile finansal okuryazarlık tutum ve davranışı arasında anlamlı ilişki vardır.

H7a: Serbest eczacıların nakit yönetimi davranışı ile finansal okuryazarlık tutum ve davranışı arasında anlamlı ilişki vardır.

H7b: Serbest eczacıların kredi yönetimi davranışı ile finansal okuryazarlık tutum ve davranışı arasında anlamlı ilişki vardır.

H7c: Serbest eczacıların tasarruf yönetimi davranışı ile finansal okuryazarlık tutum ve davranışı arasında anlamlı ilişki vardır.

H7d: Serbest eczacıların sigorta yönetimi davranışı ile finansal okuryazarlık tutum ve davranışı arasında anlamlı ilişki vardır.

Bulgular

Serbest eczacıların (n=179) finansal okuryazarlık ile finansal yönetim arasındaki ilişkilerini ortaya koymak için yapılan çalışmada, Tablo 1.'den de görülebileceği gibi, çalışmaya katılan serbest eczacıların %42.5'i kadınlardan ve %57.5'i erkeklerden oluşmaktadır. Katılımcıların %37.4'ünün bekar ve %62.6'sının evli olduğu saptanmıştır. Çalışmaya katılan serbest

eczacıların aylık gelir düzeylerine göre dağılımı %22.1'i (5.000-14.999) TL arasında, %34.1'i (15.000-19.000) TL arasında, %43.8'inin ise 20.000 TL ve üzeri aylık gelire sahip olduğu anlaşılmıştır. Üç kişi gelir durumunu belirtmek istememiştir. Serbest eczacıların %47.5'i gelir arttırmaya yönelik finans alanında eğitim almak istediğini ve %52.5'i gelir arttırmaya yönelik finans alanında eğitim almak istemediğini belirtmiştir.

Tablo 1. Serbest eczacıların kişisel özelliklerine göre dağılımı

Sosyodemografik Özellikler	n	%
<i>Cinsiyet</i>		
Kadın	76	42.5
Erkek	103	57.5
<i>Medeni Durum</i>		
Bekar	67	37.4
Evli	112	62.6
<i>Gelir Düzeyleri</i>		
5.000-14.999	39	22.1
15.000-19.999	60	34.1
20.000 TL ve üstü	77	43.8
*Belirtilmemiş	3	
<i>Eğitim Alma Talebi</i>		
Evet	85	47.5
Hayır	94	52.5

Tablo 2.'de serbest eczacıların finansal okuryazarlık ile finansal yönetim ve alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek üzere Student T testi yapılmıştır. Serbest eczacıların finansal okuryazarlık tutum ve davranışı ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık göstermediği saptanmıştır (p>0.05).

Tablo 3.'de serbest eczacıların medeni durum değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek üzere Student T testi uygulanmıştır. Yapılan

araştırmada serbest eczacıların kredi yönetimi ile medeni durum değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık söz konusudur (p=0.044, p<0.05). Bekar serbest eczacıların kredi yönetimi evli serbest eczacıların kredi yönetiminden daha düşük bulunmuştur. Finansal yönetim davranışı ve diğer alt boyutlar ile medeni durum değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmamıştır (p>0.05). Serbest eczacıların finansal okuryazarlık tutum ve davranışı ile medeni durum değişkeni arasında farklılık göstermemektedir (p>0.05).

Tablo 2. Finansal Okuryazarlık ile Finansal Yönetim toplam ve alt boyutları puanlarının serbest eczacıların cinsiyetine göre karşılaştırılması

Ölçek ve Alt Boyutlar	n	Kadın		Erkek		p
		$\bar{X} \pm ss$	n	$\bar{X} \pm ss$	n	
Finansal Yönetim Toplam	76	49.30±7.16	103	49.25±7.37	103	0.964
Nakit Yönetimi	76	17.19±2.71	103	16.88±2.28	103	0.403
Kredi Yönetimi	76	11.36±2.33	103	11.23±2.22	103	0.694
Tasarruf-Yatırım Yönetimi	76	10.57±2.99	103	10.73±2.96	103	0.724
Sigorta Yönetimi	76	10.15±3.18	103	10.39±2.92	103	0.602
Finansal Okuryazarlık Toplam	76	35.67±6.30	102	36.97±8.06	102	0.246

Tablo 3. Finansal Okuryazarlık ile Finansal Yönetim toplam ve alt boyutları puanlarının serbest eczacıların medeni durumuna göre karşılaştırılması

Ölçek ve Alt Boyutlar	n	Bekar		Evli		p
		$\bar{X} \pm ss$	n	$\bar{X} \pm ss$	n	
Finansal Yönetim Toplam	67	48.10±7.84	112	49.97±6.83	112	0.096
Nakit Yönetimi	67	16.88±2.43	112	17.09±2.50	112	0.571
Kredi Yönetimi	67	10.85±2.45	112	11.55±2.11	112	0.044
Tasarruf-Yatırım Yönetimi	67	10.64±3.15	112	10.68±2.86	112	0.921
Sigorta Yönetimi	67	9.73±3.16	112	10.63±2.90	112	0.054
Finansal Okuryazarlık Toplam	67	36.71±7.84	112	36.23±7.10	112	0.674

Tablo 4'te araştırmaya katılan serbest eczacıların finansal okuryazarlık ile finansal yönetim davranışı ölçeği toplam ve alt boyutlarından elde edilen puan ortalamalarının yaş değişkenine göre anlamlı bir farklılık olup olmadığının belirlenmesi için ANOVA testi uygulanmıştır. Hangi gelir grubu ile farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla Post-Hoc Tukey HSD testi yapılmıştır. Serbest eczacıların gelir düzeyi grupları (5.000-14.999 TL (1. grup), 15.000-19.999 TL (2. grup), 20.000 TL ve üstü (3. grup))'dur. Çalışmada, serbest eczacıların finansal yönetim davranışı, tasarruf-yatırım yönetimi ve sigorta yönetimi ile gelir düzeyi grupları arasında istatistiksel açıdan farklılık olduğu saptanmıştır ($p < 0.05$). Aylık ortalama 1. grup gelir düzeyine sahip olan serbest eczacıların finansal yönetimi, 3. grup

gelir düzeyine sahip olanlara göre daha düşük saptanmıştır. Aylık ortalama 1. grup gelir düzeyine sahip olan serbest eczacılarda tasarruf-yatırım yönetimi, 2. grup ve 3. grup gelir düzeyine sahip olanlara göre daha düşük saptanmıştır. Serbest eczacılardan aylık ortalama gelir düzeyi 1. grup olan serbest eczacılarda sigorta yönetimi, 3. grup aylık ortalama gelir düzeyi olanlara göre daha düşük saptanmıştır ve bu farklılıklar istatistiksel açıdan anlamlıdır. Diğer alt boyutlardan nakit yönetimi ve kredi yönetimi ile gelir düzeyi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmıştır ($p > 0.05$). Çalışmada serbest eczacıların finansal okuryazarlık tutum ve davranışı ile gelir düzeyi grupları arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık göstermediği tespit edilmiştir ($p > 0.05$).

Tablo 4. Finansal Okuryazarlık ile Finansal Yönetim toplam ve alt boyutları puanlarının serbest eczacıların gelir düzeylerine göre karşılaştırılması

Ölçek ve Alt Boyutlar	5.000-14.999 TL	15.000-19.999 TL	20.000 TL ve üstü	F	p	Gruplar arası fark
	$\bar{X} \pm ss$ (n= 39)	$\bar{X} \pm ss$ (n= 60)	$\bar{X} \pm ss$ (n= 77)			
Finansal Yönetim Toplam	46.10±7.96	49.38±6.12	50.71±7.35	5.471	0.005	1-3
Nakit Yönetimi	16.33±2.90	17.15±2.31	17.20±2.36	1.790	0.170	Fark yok
Kredi Yönetimi	11.46±2.64	11.46±2.16	11.06±2.17	0.663	0.571	Fark yok
Tasarruf-Yatırım Yönetimi	9.07±2.96	10.78±2.79	11.36±2.87	8.304	0.0001	1-2 1-3
Sigorta Yönetimi	9.23±3.09	9.98±2.83	11.07±2.95	5.585	0.004	1-3
Finansal Okuryazarlık Toplam	35.84±7.21	35.53±5.86	37.36±8.46	1.176	0.311	Fark yok

Tablo 5.'de serbest eczacıların finans alanında eğitim alma talebi durumu değişkenine göre anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek üzere Student T testi yapılmıştır. Serbest eczacıların finansal yönetim davranışı ve sigorta yönetimi ile finans alanında eğitim alma talebi değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p=0.020$, $p=0.006$ $p<0.05$). Finansal alanda eğitim almak isteyenlerin finansal yönetim davranışı ve sigorta yönetim puanı, eğitim almak istemeyen serbest eczacılara göre daha yüksek bulunmuştur. Diğer alt boyutlardan nakit yönetimi, kredi yönetimi ve tasarruf-

yatırım yönetimi ile finans alanında eğitim alma talebi değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılığın olmadığı anlaşılmıştır ($p>0.05$). Çalışmada serbest eczacıların finansal okuryazarlık tutum ve davranışı ile gelir arttırmaya yönelik finans alanında eğitim alma talebi değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık saptanmıştır ($p=0.020$, $p<0.05$). Finans alanında eğitim alma talebi olan serbest eczacıların finansal okuryazarlık tutum ve davranışı, ölçeği ortalama puanının ($X=35.05$), finans alanında eğitim alma talebi olmayan serbest eczacılara ($X=37.62$) göre daha düşük olduğu bulunmuştur.

Tablo 5. Finansal Okuryazarlık ile Finansal Yönetim toplam ve alt boyutları puanlarının serbest eczacıların eğitim alma talebi durumuna göre karşılaştırılması

Ölçek ve Alt Boyutlar	n	Evet		Hayır		P
		$\bar{X} \pm ss$	n	$\bar{X} \pm ss$	n	
Finansal Yönetim Toplam	85	50.60±7.48	94	48.07±6.88	0.020	
Nakit Yönetimi	85	17.15±2.62	94	16.89±2.33	0.486	
Kredi Yönetimi	85	11.40±2.00	94	11.19±2.48	0.536	
Tasarruf-Yatırım Yönetimi	85	11.10±2.95	94	10.27±2.93	0.062	
Sigorta Yönetimi	85	10.94±3.08	94	9.71±2.87	0.006	
Finansal Okuryazarlık Toplam	84	35.05±6.34	94	37.62±8.02	0.020	

Serbest eczacıların finansal okuryazarlık tutum ve davranış ile finansal yönetim davranışı ölçek toplam ve alt boyutları arasındaki ilişki incelenmiştir. Analize göre finansal okuryazarlık ile finansal yönetim arasında orta düzeyde negatif ($r=-0.405$, $p>0.01$), nakit yönetimi arasında düşük düzeyde negatif ($r=-0.290$, $p>0.01$), kredi yönetimi arasında orta düzeyde negatif ($r=-0.329$, $p>0.01$), tasarruf-yatırım yönetimi arasında orta düzeyde negatif ($r=-0.316$, $p>0.01$) ve sigorta yönetimi arasında düşük düzeyde negatif ($r=-0.175$, $p>0.05$) ilişki bulunmuştur.

Çalışmamız tezden alınmıştır ve tezde bildirilen tablo olarak gösterilmeyen kişisel bilgi formunda yer alan araştırmanın diğer bağımsız değişkenlerinden yaş, eğitim durumu, çalışma süresi, çalışma bölgesi, finansmanda sorun yaşama, yatırım yapma durumu sorgulanmıştır. Finansal okuryazarlık ile yaş grubu, eğitim durumu, çalışma süresi, çalışma bölgesi, finansmanda sorun yaşama durumu değişkenleri arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Finansal okuryazarlık ile yatırım yapma durumu değişkeni arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Finansal yönetim toplam ve alt boyutları ile yaş grubu, eğitim durumu, çalışma süresi ve finansmanda sorun yaşama durumu değişkenleri arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Finansal yönetim alt boyutlarından kredi ve tasarruf-yatırım yönetimi ile çalışma bölgesi değişkeni arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Finansal yönetim toplam ve alt boyutlarından nakit yönetimi ve sigorta yönetimi ile çalışma bölgesi değişkeni arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Finansal yönetim alt boyutlarından nakit ve kredi yönetimi ile yatırım yapma değişkeni arasında anlamlı farklılık saptanmamıştır. Finansal yönetim toplam ve alt boyutlarından tasarruf-yatırım ve sigorta yönetimi ile yatırım yapma değişkeni arasında anlamlı farklılık saptanmıştır.

Tartışma

Serbest eczaneler sağlık sisteminin önemli bileşenlerindedir. Ayrıca serbest eczaneler iktisadi faaliyet göstermelerinden dolayı bu eczanelerin işletilmesi ve

yönetilmesi de finansal bir boyut taşımaktadır. Bu durumda serbest eczacıların finansal refahı etkilediği için finansal yönetim ve finansal okuryazarlık yetkinliği önemlidir.

Çalışmada, serbest eczacıların finansal okuryazarlık ile finansal yönetim ve alt boyutlarının ortalama puanları ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Türkiye’de Ada’nın¹³ sağlık çalışanları, Ünal ve Düger’in¹⁴ ise akademik personel ile yaptıkları çalışmalarında çalışanların kişisel finans davranışları ile ilgili araştırmasında, tutum ve davranışlar ile cinsiyet değişkeni arasında farklılık gözlenmemiştir. Yapılan araştırmalar finansal yönetim ve alt boyutları ile cinsiyet değişkeni arasında farklılık konusunda bu çalışmayı desteklemektedir. Konuyla alakalı uluslararası alanda yapılan çalışmalar incelendiğinde Yong ve ark.¹⁵ Malezya’da çalışan genç yetişkinlerin finansal davranış, bilgi, tutum ve finansal okuryazarlık ile cinsiyet değişkeni arasında farklılık saptanmadığı bildirmiştir. Theodos ve arkadaşları¹⁶ ve Lusardi ve Tufano¹⁷ tarafından yapılan çalışmalarda, kadınların, borçlarını daha düzenli ödediği, daha fazla kredi kartına sahip olduğu ve kredi kartı borçlarını da düzenli ödediği, finansal anlamda risk almaktan kaçındığını ancak tasarruf eğilimi açısından cinsiyete göre önemli bir fark olmadığı belirtilmiştir. Yapılan çalışmalar tasarruf yönetimi konusunda bu çalışmayı destekler niteliktedir.

Çalışmada, serbest eczacıların finansal okuryazarlık ile finansal yönetim ve alt boyutlarının ortalama puanları ile medeni durum değişkeni arasında anlamlı bir farklılık saptanmamıştır. Ada¹³ tarafından yapılan araştırma finansal yönetim ile medeni durum değişkeni arasında anlamlı farklılık konusunda bu çalışmayı desteklemektedir. Ancak bekar serbest eczacıların kredi yönetimi ortalama puanı, evli eczacıların kredi yönetimi ortalama puanından daha düşük bulunmuştur. Bu durumda evli eczacılar bekar eczacılara göre kredi yönetimini daha iyi yapabilmektedirler. Yapılan birçok çalışmada çalışmamıza benzer olarak,

finansal yönetim ile medeni durum değişkeni arasında anlamlı farklılık saptanmıştır. Türkiye’de Kaya,¹⁸ Bayram ve arkadaşları¹⁹ ve Karamustafa ve Biçkes’in²⁰ yaptıkları çalışmalarında kredi yönetimi ile medeni durum değişkeni arasında farklılık saptanmıştır. Evli serbest eczacıların kredi yönetimi konusunda daha yüksek puan almasının sebebinin evliliğin verdiği sorumlulukları almasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Kredi yönetiminin doğru yapılmaması finansal riskin artması diğer bir yandan alınan kredi tutarı yanında ödenmesi gereken faizin de olması ve ödenmemesi durumunda gün geçtikçe faizin artacağından dolayı eczacıların iflas riskiyle karşı karşıya gelmeleri de söz konusu olabilir. Bu durum yalnızca eczane işletmesini değil, ayrıca ailesinin giderlerinin karşılanması da risk altında olmasına yol açacağı için evli eczacılar kredi yönetimi konusunda daha dikkatli davranışlar gösteriyor olabilir.

Yapılan çalışmada finansal yönetim davranışı ölçeği toplam puanı, tasarruf ve sigorta alt boyutları ile serbest eczacıların gelir düzeyi grupları arasında istatistiksel açıdan farklılık bulunmaktadır. Gelir düzeyi arttıkça eczacıların finansal yönetim konusundaki yetkinlikleri de daha fazla iyileşmektedir. Tasarruf yönetimi konusunda da yine gelir düzeyi arttıkça tasarruf-yatırım yönetim kabiliyeti artmaktadır. Türk-İŞ - Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu raporuna göre 2023 yılında bekar bir kişinin yaşama maliyetinin 13.439 TL olduğu bildirilmektedir.²¹ Zaten bekar bir kişinin 2023 yılı için yaşama maliyetinin 13.439 TL olmasından dolayı ankete katılan evli eczacıların %62.6 olması ve gelir düzeylerinin 1. grup arasında olan katılımcıların %22’sini ve 2. grup arasında olan katılımcıların ise %34.1 olmasından kaynaklı bu eczacıların tasarruf yapmaları söz konusu olamaz. 1. grup aylık ortalama gelir düzeyine sahip olan serbest eczacılarda sigorta yönetimi ortalama puanı 3. grup aylık ortalama gelir düzeyi grubuna göre daha düşük saptanmıştır ve bu farklılıklar istatistiksel açıdan anlamlıdır. Türkiye’de tamamlayıcı özel emeklilik sistemi ile katılımcılardan ödedikleri primlerin, toplanması ve emeklilik yatırım sermayesi

aracılığı ile farklı para ve fon piyasası araçlarına, yatırım yapıldığı görülmektedir. Katılımcıların istenilen bir emeklilik geliri elde etmesini, ilk olarak katkı paylarının yüksekliği ve daha önemlisi emeklilik yatırım fonlarının yatırım performansına bağlı olduğu söylenmiştir.²² Bu durumda istenilen sonucun oluşabilmesi için gelirin yüksek olması önemli diyebiliriz. Gelir seviyesinin yükselmesi eczacıların kâr elde etmesi finansal yönetim davranışını ve doğru yatırım kararlarını olumlu yönde etkiliyor olabilir. Ada¹³ ve Kaya’nın¹⁸ çalışmaları, serbest eczacıların finansal yönetim davranışları genel olarak değerlendirildiğinde kredi yönetimi ve tasarruf-yatırım yönetimi açısından bu çalışmanın bulguları ile örtüştüğü görülmektedir. Çalışmadaki bulgulara göre gelir düzeyi yüksek olan serbest eczacılar, gelir düzeyi düşük olanlara göre tasarruf-yatırım yönetimi konusunda daha başarılıydılar.

Çalışmada finans alanında eğitim alma talebi olan serbest eczacıların finansal yönetim davranışı ölçek toplam puan ve sigorta yönetimi ortalama puanı, eğitim almak istemeyen serbest eczacılara göre, daha yüksek bulunmuştur. Finans alanında eğitim alma talebi olan serbest eczacıların finansal okuryazarlık toplam ortalama puanının, finans alanında eğitim alma talebi olmayan serbest eczacılara göre daha düşük olduğu bulunmuştur. Finansal eğitim hane halkının tasarruf, yatırım, borç ve kredi yönetimini sağlar. Ayrıca finansal dolandırılmadan korunmaya yönelik eğitim planlarının tamamını içermektedir.²² Serbest eczacılarda eğitimin, finansal okuryazarlığı geliştirebileceği düşünülebilir. Genel lisans ve lisans üstü eğitim düzeyinin yeterli bir finansal okuryazarlık düzeyi elde etmek için tek başına yeterli olmadığını bulgularımıza dayanarak söylenebilir. Bu bulgu, genel eğitim müfredatında finansal okuryazarlık üzerine özel ders veya danışmanlık hizmetlerine yer verilmesi görüşünü düşündürülebilir. Eczacıların üniversitelerde finans alanında eğitim alma konusunda yapılan araştırmaya göre Mersin Üniversitesi Eczacılık Fakültesi’nde lisans eğitimi ders programında finansal okuryazarlık dersi seçmeli dersler arasında

yer almaktadır.²³ Ankara Üniversitesi'nde ise genel işletmecilik bilgileri dersi adı altında yönetim fonksiyonları, eczane muhasebesi dersi, eczane işletmesi ve finansal analiz olarak yer almaktadır.²⁴ İstanbul Üniversitesi eğitim bilgi sistemi verilerine göre finansal okuryazarlık dersi müfredatta görülmemiştir.²⁵ Marmara Üniversitesi ve Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesi ders programında ise eczacılık işletmeciliği ve mevzuatı dersleri yer almaktadır.²⁶⁻²⁷ Görüldüğü üzere Türkiye'de lisans eğitimi düzeyinde genel işletmecilik bilgileri eczane muhasebesi gibi dersler genellikle verildiği tespit edilmiştir. Bu durum serbest eczacılar için spesifik bir finans konulu eğitimin müfredatta bulunması gerekliliğini düşündürmektedir. Literatür araştırması sonucu serbest eczacıların işletme faaliyetlerine, yatırımlarına ve sağlık sektörünü kapsayacak finansal eğitimin gerekliliği ortaya çıkmaktadır.

Çalışmada serbest eczacıların finansal okuryazarlık tutum ve davranış ile finansal yönetim davranışı toplam ölçek ve alt boyutları arasında negatif anlamlı ilişki görülmüştür. Yong ve arkadaşları¹⁵ finansal davranışın finansal okuryazarlık ile anlamlı ve negatif yönde ilişkili olduğu belirtilmiştir. Negatif yönde ilişkili olması; birçok gencin, imkanlarının ötesinde yaşıyor ve uygun finansal planlamalarının olmamasına bağlanmış ve tutumlarını değiştirmek için iyi organize edilmesi gerektiği belirtilmiştir. Lusardi ve Tufano'nun²⁸ yaptığı çalışmada, kişinin bildirdiği okuryazarlığın, kendini değerlendirdiği borç yükleriyle çok güçlü bir ilişki gösterdiği ifade edilmektedir. Finansal okuryazarlık ile çok fazla borca sahip olma arasında negatif bir ilişkinin varlığını belirtmiştir. Nash J.²⁹ yaptığı çalışmada, kişilerin ve grupların finansal yönetimin finansal okuryazarlığın bazı bileşenleri ile pozitif ilişkisi saptanırken bazı bileşenleri ile negatif güçlü ilişkisi olduğunu bildirmektedir. Al-Tamimi ve Kalli³⁰ çalışmalarında finansal okuryazarlık ile yatırım faktörleri arasında negatif ve anlamlı bir ilişki olduğu bildirilmektedir. Yapılan araştırmalar çalışmanın bulguları ile negatif ilişki konusunda bu çalışmayı desteklemektedir.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmada serbest eczacılarda finansal okuryazarlık ile finansal yönetim arasında orta düzeyde negatif anlamlı ilişkinin saptanması finansal okuryazarlığın finansal yönetim üzerinde tek başına etkili ve yeterli olmadığını düşündürmektedir. Finansal okuryazarlığı yüksek olan eczacıların işletmelerinin sürekliliğini sağlamak ve büyümek için yatırım konusunda finansal piyasaları ve sağlık sektörü ile ilgili yatırım araçları konusundaki detaylı bilgi ve becerilere sahip olmalarından dolayı daha başarılı olabilecekleri düşünülmektedir. Bu sebepten dolayı serbest eczacıların finansal okuryazarlığı seviyelerini arttıracak sağlık sektörüne yönelik ve diğer sektörler olacak şekilde eğitimlerin sunulması faydalı olacağı düşünülmektedir. Bir mobil uygulama oluşturulması bu uygulamanın serbest eczacıların finansal hareketlerini takip etmesi ve bunlara yönelik geri bildirimlerde bulunulabilir. Serbest eczacıların kendi alanlarına yönelik spesifik problemlerinin çözümlenmemesi, yeterince müşteri profili oluşturamaması, finansal yönetim konusunda eğitim eksikliklerinin giderilmemesi, müşterilerin eczaneye olan aidiyet hissini sağlanmasının belli bir sürenin gerekliliği gibi birçok etken finansal yönetim konusunda etkili olabilir. Bu nedenle serbest eczacılarda finansal yönetimin iyi yapılmasında multidisipliner bir çalışmanın gerekliliği düşünülmektedir.

Çalışmanın Kısıtlılıkları

-Araştırmanın sadece Mersin il merkezi olmasıdır.

-Mersin' in dört ilçesini kapsamaktadır.

-Mersin il merkezindeki serbest eczacılardan belirli tarihler arasında toplanan verilerle sınırlı olmasıdır.

Yazar Katkısı: Fikir/Kavram: TŞ, KY; Tasarım: KY, TŞ; Denetleme/Danışmanlık: KY; Veri Toplama/İşleme: TŞ; Analiz/Yorum: TŞ, KY; Kaynak Taraması: TŞ, KY; Makalenin Yazımı: TŞ, KY; Eleştirel İnceleme: KY.

Mali Destek: Bu çalışmada herhangi bir maddi destekten faydalanılmamıştır.

Çıkar Çatışması: Yapılan çalışmada çıkar çatışması yer almamaktadır.

Kaynaklar

1. World Health Organization. The legal and regulatory framework for community pharmacies in the WHO European Region. Copenhagen: WHO Regional Office for Europe; 2019: 1-16. ISBN 9789289054249. <https://iris.who.int/bitstream/handle/10665/326394/9789289054249-eng.pdf?sequence=1&isAllowed=y> 02 Aralık 2022'de erişildi.
2. Eczacılar ve Eczaneler Hakkında Yönetmelik. T.C. Resmi Gazete Tarihi: 12 Nisan 2014, Sayı: 28970, Madde 4, Fıkra 1, Bend c. https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2014/04/20140412-14.htm_01 Aralık 2022'de erişildi.
3. Köse T. Eczane İşletmelerinde Muhasebe ve Vergi Uygulamaları: Muhasebe ve Finansa Güncel Konular. Ercan C: Ankara: İksad Publishing House; 2020:131. ISBN: 978-625-7914-57-4.
4. Bayram SS. Finansal Okuryazarlık ve Para Yönetimi Davranışları: Anadolu üniversitesi Öğrencileri Üzerine Uygulama. BMSIJ. 2014; 2(2):106. doi: [10.15295/bmij.v2i2.68](https://doi.org/10.15295/bmij.v2i2.68)
5. Ağırbaş İ. Sağlık Kurumlarında Finansal Yönetim ve Maliyet Analizi. Siyasal Kitapevi. 2014; 9
6. Atkinson A, Messy FA. Measuring financial literacy, OECD/INFE. 2012;15:14. <http://dx.doi.org/10.1787/5k9cfs90fr4-en> 10 Aralık 2023'te erişildi.
7. Diri ÇN, Arı S. Örneklerle Finansal Okuryazarlık. Ankara: İksad Publishing House; 2020:7-13. ISBN: 978-625-7687-61-4.
8. Akbulut Y, Göktaş B. Sağlık Kurumlarında Finansal Yönetimin Kapsamı, Sağlık Kurumlarında Finansal Yönetim. Ağırbaş İ. 1. Baskı. Eskişehir: T.C. Anadolu Üniversitesi Yayını; 2013:4. ISBN: 978-975-06-1528-3.
9. Open Epi 3.01 programı https://www.openepi.com/Menu/OE_Menu.htm 25 Ağustos 2022'de erişildi.
10. Erişen MA, Yılmaz FÖ. Finansal Yönetim Davranışı Ölçeği: Türkçeye Uyarlama, Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması. JAVStudies. 2021; 7(3):197. doi: 10.29228/jav.52356.
11. Sarıgül H. Finansal Okuryazarlık Tutum ve Davranış Ölçeği: Geliştirme, Geçerlilik ve Güvenilirlik. Journal of Management and Economics Research. 2015; 13(1): 200-218. doi: 10.11611/JMER408.
12. Tabachnick BG, Fidell LS. Using Multivariate Statistics. Boston. Baskı:5. Boston: Pearson International Edition. 2007; ISBN 9780134790541.
13. Ada Ş. Sağlık Çalışanlarının Kişisel Finans ile İlgili Tutum ve Davranışları: Kahramanmaraş İlinde Bir Araştırma. Selçuk Üniversitesi Sosyal ve Teknik Araştırmalar Dergisi. 2017; 14: 186-198.
14. Ünal S, Düger YS. Akademik Personelin Finansal Gönenç Hâli ile Finansal Davranış Eğilimi Arasındaki İlişkiye Yönelik Ampirik Bir Araştırma. Ekonomik ve Sosyal Araştırmalar Dergisi. 2015; 11 (1): 2013-226.
15. Yong CC, Yew SY, Wee CK. Financial Knowledge, Attitude and Behaviour of Young Working Adults in Malaysia. Institutions and Economies. 2018; 10(4):21-48.
16. Theodos B, Kalish EC, McKernan CR. Do Financial Knowledge, Behavior, and Well-Being Differ by Gender. URBAN INSTITUTE. 2014; 1-8.
17. Lusardi A, Tufano P. Debt Literacy, Financial Experiences, and Overindebtedness. Journal of Pension Economics and Finance 2015; 14(4): 332-368. doi: <https://doi.org/10.1017/S1474747215000232>.
18. Kaya A. Finansal Yönetim Davranışının Ölçülmesi: TRA1 Bölgesi Üniversiteleri Örneği. ATASOBED. 2019; 23(3): 1159-1176.

19. Bayram A, Yılmaz E, Karataş E. Bireysel Emeklilik ve Kredi Kartı Harcamalarına Demografik Faktörlerin Etkisi: Giresun İli Örneği. BNEJSS. 2017; (03):133-142. ISSN: 2149-9314.
20. Karamustafa K, Biçkes DM. Kredi Kartı Sahip ve Kullanıcılarının Kredi Kartı Kullanımlarını Değerlendirmeye Yönelik Bir Araştırma: Nevşehir Örneği. Erciyes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi. 2003; 1(15) 91-113.
21. Türk-İş Mayıs 2023 Açlık ve Yoksulluk Sınırı. <https://www.turkis.org.tr/turk-is-mayis-2023-aclik-ve-yoksulluk-siniri/>. 20 Temmuz 2023 tarihinde erişilmiştir.
22. Altıntaş KM. Belirlenmiş Katkı Esaslı Emeklilik Planlarında Finansal Eğitimin Önemi: Katılımcıların Finansal Okur Yazarlığı Çerçevesinde Alternatif Bir Yatırım Eğitimi Modeli. ZKÜ Sosyal Bilimler Dergisi. 2009; 5(9):151-176.
23. Eczacılık Fakültesi Dersler, Mersin Üniversitesi Resmi Web Sayfası. <https://www.mersin.edu.tr/akademik/eczacilik-fakultesi/bolumler/eczacilik/dersler> 16 Temmuz 2023 tarihinde erişilmiştir.
24. Eczacılık Fakültesi Ders Bilgileri, Ankara Üniversitesi Resmi Web Sayfası. http://www.pharmacy.ankara.edu.tr/ders_bilgileri_y/ 16 Temmuz 2023 tarihinde erişilmiştir.
25. Eczacılık, Lisans Programı (Örgün Öğretim), İstanbul Üniversitesi Resmi Web Sayfası. <https://ebs.istanbul.edu.tr/home/dersprogram/?id=1104&yil=2017> 16 Temmuz 2023 tarihinde erişilmiştir.
26. Programlar Hakkında Bilgi, Lisans-Eczacılık Fakültesi, Marmara Üniversitesi Resmi Web Sayfası. <https://meobs.marmara.edu.tr/ProgramTanitim/eczacilik-fakultesi/eczacilik-fakultesi-25-28-0> 16 Temmuz 2023 tarihinde erişilmiştir.
27. Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Beş Yıllık Öğretim Programı, Atatürk Üniversitesi Resmi Web Sitesi. <https://atauni.edu.tr/yuklemeler/7a8f7e9c6f5bd0493d4da1b6d42e0a11.pdf> 16 Temmuz 2023 tarihinde erişilmiştir.
28. Lusardi A, Mitchell SO, Curto V. Financial literacy and financial sophistication among older Americans. National Bureau of Economic Research. 2009; (No. w15469). doi:10.3386/w15469
29. Nash J. Adult Financial Literacy in Australia. ANZ. 2011; 1(4). 3-4.
30. Hassan Al-Tamimi, HA, Kalli AAB. Financial literacy and investment decisions of UAE investors. The journal of risk finance. 2009; 10(5): 500-516. doi: [10.1108/15265940911001402](https://doi.org/10.1108/15265940911001402).